

BEWAAR HET PAND

Uitgave tot bevordering van de handhaving der oude Gereformeerde beginselen
verschijnt eens in de veertien dagen

KOMMISSIE VAN REDAKTIE:

Ds. G. Blom, Meerkkerk; Ds. H.C. van der Ent, Elburg; Ds. L.W. van der Meij, Alphen a.d. Rijn; Ds. D. Slagboom, Katwijk aan Zee; Ds. M.C. Tanis, Sliedrecht-Centrum; Ds. M. Vlietstra, Zeist; Ds. P. van Zonneveld, Driebergen; A. Beukers, Alphen a.d. Rijn en Joh. van der Lee, Alphen a.d. Rijn.

REDAKTIE:

Ds. G. Blom, Prinses Marijkeweg 13,
4231 BP Meerkkerk. Telef. 01837-1357

ADMINISTRATIE

A. Beukers, Toussaintplein 20, 2406 XL Alphen a/d Rijn, tel. 01720 - 74202, postrek. 70.43.50, t.n.v. de administrateur van „Bewaar het Pand” te Alphen a/d Rijn.
Abonnementsprijs f 10,- per jaar. Abonnementsprijs voor de Verenigde Staten en Canada 5 dollar per jaar. Advertenties f 0,25 per mm. Bij kontrakt korting.

MEDITATIE

Velen zeggen: "Wie zal ons het goede doen zien?"

Verhef Gij over ons het licht Uws aanschijns, o HEERE.

Psalm 4 : 7.

De jaarwisseling ligt weer achter ons en behoort voorgoed tot het verleden. En we staan weer aan het begin van een nieuwe jaarkring, waarvan we niet weten, in geen enkel opzicht, wat het ons brengen zal. Vele goede wensen hebben we tot elkaar uitgesproken: een gelukkig nieuwjaar, een voorspoedig nieuwjaar, veel heil en zegen in het nieuwe jaar, enzovoort.

Ja, wij kunnen en mogen elkaar goede *toewensen*, maar wij kunnen het noch onszelf noch elkaar *geven*.

Velen zeggen: "Wie zal ons het goede doen zien?"

David, de dichter van psalm 4, heeft deze psalm gedicht in een tijd van tegenslagen. Misschien in een tijd van nederlagen ten opzichte van zijn vijanden, misschien in een tijd van misgewas (vers 8b zou hierop kunnen duiden), maar hoe het ook zij: zijn onderdanen worden ontevreden en vinden in de tegenslagen reden om zich tegen David te keren. Ze hebben hun vertrouwen op de Heere verloren zoeken nu hun toevlucht tot zondige, misschien wel afgodische praktijken (vers 3b). Dat David zelfs in deze omstandigheden nog op de Heere blijft hopen, vinden ze dwaas. Maar David handhaaft op een krachtige wijze het goed recht van zijn vertrouwen op de Heere en hij wekt zijn tegenstanders tot dat vertrouwen op. Laten er dan in de gang van zaken dingen zijn, die hun ergernis opwekken, zij mogen niet op een zondige wijze David en nog veel minder de Heere er de schuld van geven. Laten ze liever op hun leger, in de stilte van de nacht ernstig nadenken over wat hen getroffen heeft en stil zijn, zwijgen, geen opstandige woorden uitspreken (vers 5). Offert offeranden der gerechtigheid, zoals de Heere dat vraagt en waardig is, en vertrouwt op de Heere! (vers 6).

En dan vervolgt de man naar Gods hart: "Velen zeggen: Wie zal ons het goede doen zien?"

Die vraag van de "velen" is wellicht ook de vertolking van ons eigen, misschien pijnigend verlangen. Ieder mens is toch een geboren "hoper"? Wij lijden, zij het dan ook doorgaans onbewust, aan een diepe, verborgen wonde. Het is de wonde van onze diepe val in Adam. Wij zijn van huis uit: paradijs-mensen, tot geluk geschapen! Geschapen: *goed* en naar Gods beeld: in ware kennis van God, rechtvaardigheid en heiligheid, opdat wij God, onze Schepper recht zouden kennen, Hem van harte liefhebben, en met Hem in de eeuwige zaligheid leven zouden, om Hem te loven en te prijzen. (antw. 6 H.C.). Dat is dan ook het waarachtige *goede*. Dat alleen! Al het andere, al het vermeende "goede", dat de wereld biedt, kan nooit de leegte opvullen, die het verlies van het *ware goede* heeft veroorzaakt.

Welnu: velen zeggen: Wie zal ons het goede doen zien?

Wat is er al veel gewonnen, wanneer deze vraag voor ons een recht brandende vraag is

geworden. Onze levensvraag! Als we niet meer geloven, dat de wereld ons het goede wel kan geven. Als we niet meer vertrouwen, dat wij zelf het goede nog wel zullen vinden. Wanneer we ervaren, dat alles van beneden die leegte vanbinnen nooit kan vervullen. Wanneer we met Augustinus gaan mee-klagen: mijn hart vindt geen rust, tot dat het rust vindt in U, o God!

Velen zeggen: Wie zal ons het goede doen zien? Zo zegt David. Maar het is voor hemzelf geen onbestemde vraag, geen vraag in de ruimte. Hoor maar zijn bede: "Verhef Gij over ons het licht Uws aanschijns, o HEERE!" HEERE, getrouwe Verbondsgod, op Wien toch nooit iemand tevergeefs gehoopt heeft of zal hopen, Wiens beloften in de Borg van het Verbond toch "ja en amen" zijn, HEERE, verhef Gij over ons het licht Uws aanschijns! HEERE, onze drukkende nood kan alleen dan worden opgeheven, het zal alleen dan waarlijk goed zijn, wanneer Gij het licht Uws aanschijns over ons verheft!

Wij kennen de hogepriesterlijke zegen uit Numeri 6: De HEERE zegene u, en Hij behoeft u! De HEERE doe Zijn aangezicht over u lichten, en zij u genadig! De HEERE verheffe Zijn aangezicht over u, en geve u vrede! Welnu, de laatste twee uitdrukkingen van deze zegen zijn in deze bede van David samengevlochten: Verhef Gij over ons het licht Uws aanschijns, o HEERE! Dan is het goed. Dan hebben wij pas *het goede*!

Wanneer een lichtbron omhoog geheven wordt, verspreid ze het meeste licht. De ontevreden mensen uit David's omgeving denken met heimwee terug aan de tijd, toen zij in rust konden genieten van hun overvloedige koren- en wijnoogst. Maar de blijdschap des geloofs, die David mag smaken als de HEERE het licht Zijns aanschijns over hem doet lichten, is groter, dieper, rijker dan hun vreugde van toen. Hoor maar: Gij hebt vreugde in mijn hart gegeven meer dan ter tijd, als hun koren en most vermenigvuldigd zijn. Ik zal in vrede tesamen nederliggen en slapen; want Gij, o HEERE alleen zult mij doen zeker wonen.

Wij zijn weer een nieuw jaar ingegaan. Wat het ons zal brengen weten wij niet. Of wij het einde van dit jaar zullen bereiken, evenmin. Wij wensen elkaar alles goeds toe. Maar weten we het al, leerden we het al door het onderwijs van de Heilige Geest, dat we het alleen dan *goed* hebben wanneer de Heere het licht van Zijn aanschijn over ons verheft? Zijn gunst sterkt meer dan de uitgezochtste spijzen, zijn goedertierenheid is beter dan het leven.

De Heere kan alleen het licht van Zijn aanschijn verheffen over een gevallen Adams-kind in Christus! Om Christus' wil! Hij moest dat licht missen op Golgotha. Voor hem werd het diepe duisternis onder de toorn Gods. En zo heeft Hij het gewild, door de liefde gedreven. Opdat de HEERE over David en over heel Zijn bruidskerk het licht van Zijn aanschijn zou kunnen verheffen. Hij onder Gods vloek, opdat Hij hen met Zijn zegening zou vervullen.

Zojuist kreeg ik een rouwkaart van een jongeman van twintig jaar, die in Zeewolde door een ongeval om het leven kwam. Wat een smart, wat een nood! Wat zullen wij zeggen dan dit éne: Verhef Gij over hen die rouw

dragen en over ons allen het licht Uws aanschijns, o HEERE!

*Gods vriendelijk aangezicht,
Heeft vrolijkheid en licht
Voor all'oprechte harten
Ten troost verspreid in smarten.*

Wie zal ons het goede doen zien?

*Bezwijkt dan ooit in bittre smart
of bange nood mijn vlees en hart,
Zo zult Gij zijn voor mijn gemoed:
Mijn Rots, mijn Deel, mijn eeuwig goed!*

Ds. M. Vlietstra.

De nieuwe jaargang

Dit is het eerste nummer van de 24e jaargang van ons blad. Dat zegt dus, dat er al 23 jaargangen afgesloten zijn. We mogen dat zien als een zegen van de Heere, Die aan de medewerkers lust en kracht gaf om de arbeid die aan de verschijning van elk nummer verbonden is voort te zetten. En ook als een bevestiging ervan dat nog steeds velen achter de oude gereformeerde beginselen staan. De Heere heeft ons Zijn Woord toebetrouwd en het gaat er om dat wij de waarheid trouw leren bewaren. We hebben allen bij aanvang en voortgang de verlichting van de Heilige Geest nodig. En dat Uw geest mij ware wijsheid leer'. Dat moge ons gebed zijn bij de aanvang van het nieuwe jaar.

Het is onze hartelijke begeerte, dat de Heere onze lezers in dit jaar rijkelijk moge zegenen en dat de Heere daarvoor ook ons blad moge gebruiken. We wensen ook al onze medewerkers van harte, toe dat zij in dit jaar weer hun gaven en krachten mede voor Bewaar het Pand mogen geven. Daartoe zij onze hulp van de Heere alleen.

We denken ook aan de vele anderen die bij de verschijning van ons blad betrokken zijn, zoals de mensen op de drukkerij, de mensen van de posterijen. Wij allen hebben de zegen des Heeren nodig. De Heere moge ons allen leren bidden: ik zoek de zegen alleen bij U, o Bron van troost en licht.

B.

Van de administratie

Hierbij ontvangt u dan alweer het eerste nummer van de nieuwe jaargang. We sluiten ons aan bij de wens van ds. Blom, in het laatste nummer van de vorige jaargang, dat de Heere ons blad nog tot zegen mocht stellen voor zondaren en tot eer van Zijn Naam.

Volgende week zullen de acceptgirokaarten voor betaling van het abonnementsgeld worden verzonden. Het officiële abonnementsgeld is nog steeds f 10,-, maar u weet, de werkelijke kosten zijn ongeveer 3x dit bedrag. De girokaart biedt de mogelijkheid om met abonnementsgeld een gift over te maken. U heeft ons in 1988 niet beschaamd. Mogen we dit jaar weer op u rekenen? Iedere abonnee ontvangt een girokaart. Als u ons blad als een geschenkabonnement ontvangt en de periode waarvoor u dit ontvangen hebt is nog niet verstreken, dan bent u niet *verplicht* de kaart in te vullen, maar het *mag* natuurlijk wel. Hoeveel is ons blad u waard?

Met de verschijning van dit eerste nummer mogen we weer doorgeven dat we 10 nieuwe abonnees konden inboeken. Hartelijk dank aan hen die een nieuwe abonnee opgaven en eveneens dank voor de giften die we ontvingen nl. f 395,-, waarvan f 50,- voor de school in Dundas. Het begin was moedgevend.

Adm. Bewaar het Pand: A. Beukers, Toussaintplein 20, 2406 XL Alphen a.d. Rijn, tel. 01720-74202, giro 704350. N.B. ook zij, die een ruilabonnement hebben, behoeven natuurlijk niet de acceptgirokaart geen rekening te houden.

B.

Van de Redactie

1. Ontmoetingsdag te Sliedrecht. We willen de eerstvolgende ontmoetingsdag hierbij aankondigen. Deze zal D.V. worden gehouden op zaterdag 1 april a.s. in het kerkgebouw van de Chr. Geref.kerk te Sliedrecht-centrum. We hopen in het volgende nummer de sprekers te kunnen noemen.

2. School voor Dundas en Hamilton. Ds. P.D.J. Buijs vertelde me telefonisch dat de kollekte die ik in het vorige nummer verantwoordde, maar waarvan ik de herkomst niet kon melden, uit de gemeente Zwaagwesteinde kwam. Hartelijk dank voor deze mededeling. Ook in het noorden van ons land wonen vrienden van de school. Ik ontvang nog een nagift uit de gemeente Vlaardingen, ten bedrage van f 250,— verder weer een gift van f 8.000,— van het fonds Van den Heuvel-Malijers en f 12,— kleingeld bij een bezoek in eigen gemeente. Ik wil voor alles hartelijk bedanken. Het zal de vrienden in Dundas en Hamilton goed doen wanneer ze deze verantwoording mogen lezen en weer een flink bedrag voor de school mogen tegemoetzien.

3. Gift voor Bewaar het Pand. er kwamen vrienden bij mij in de kerk, die voor een trip in ons land waren. Vele jaren geleden zijn ze naar Canada geëmigreerd. Voor die tijd kende ik hen al. In Canada heb ik hen ontmoet. Ze lezen ons blad. Ik kreeg van hen een gift voor ons blad, die ik doorgezonden heb aan onze administrateur, die wel voor verantwoording in ons blad zal zorgdragen. Ik meen er goed aan te doen hiervan toch zelf ook melding te maken. Het bevestigt dat er over de grote oceaan nog mensen zijn, die behoren tot de vrienden en vriendinnen van Bewaar het Pand. We willen al onze abonnees die ver weg wonen van harte groeten.

4. Gelukwensen. We kregen ook uit de kring van onze lezers kaarten met goede wensen, waarvoor we hen op deze wijze hartelijk willen danken. Wederkerig willen we allen Gods onmisbare zegen in het nieuwe jaar toewensen.

B.

Stilstaan en verdergaan

Het jaar 1988 is afgesloten. Wie men ook spreekt; een oudere of een jongere, men zegt: wat is het jaar voorbij gevlogen. De tijd gaat snel! Maar bij het voortschieten van de tijd, zijn de dagen niet verkort geworden. Het bleven dagen van 24 uur. Zelfs hadden we dit jaar nog een extra dag, want het was een schrikkeljaar. Veel is er in het jaar wat achterligt gebeurd. Internationaal en nationaal. Sprekende dingen vonden plaats. Wie denkt niet aan de natuurrampen, de aardbevingen en de overstromingen. Duizenden mensen vonden de dood in het water, of onder het puin. Werden wij als Hollanders gespaard voor een ramp, het landelijke beeld verslechterde nog meer. De loslating van de Heere, Zijn Woord, Zijn geboden, Zijn dienst blijkt al meer. Op verschillende plaatsen heel dichtbij. Een grote tegenstelling tussen de vooroorlogse en de na-oorlogse tijd wordt zichtbaar. In een snel tempo zijn christelijke tekenen in onze samenleving verdwenen en vervangen door anti-christelijke tekenen. De wet des Heeren, waarvan de Kerk de eeuwen door beleed, dat hij een politieke functie had, is méér en méér naar de rand van het volksleven gedrongen. De gevolgen daarvan zijn zichtbaar en merkbaar in de samenleving. Het uitslijten van de bijbels genormeerde waarde van huwelijk en gezin en verminderde bescherming van het menselijk leven in de begin- en de eindfase. Het niet meer veilig zijn in de avond en in de nacht op de openbare weg. Het stelen en moorden kent geen grenzen. Naast vandalisme en criminaliteit zet de geest van materialisme zich voort. Het leven voor de materie is in, en ingebouwd met een behoorlijke zelfzucht. In zulk een tijd nu staat de kerk. Iemand heeft eens terecht gezegd: "De gemeente van vandaag staat in de windvang van de tijd en ligt derhalve open voor alle verschijnselen, die in de samenleving opgeld doen". Vandaar dat het juist in een tijd van ontkerstening en ontkerkelijking zaak is dat de gemeente bij het Woord Gods leeft en bewaard wordt. Dat leven bij, het bewaard

worden bij en het bewaard worden voor staat ons beschreven in het Woord van de Heere. Die gunst van de Heere is voor ons onmisbaar. De noodzaak ervan moge voor ons spreken. Temeer daar de beïnvloeding van de tijdgeest allerwege blijkt. Het meegevoerd worden met of de kanteling van het leven stonden in 1988 niet stil. Deze werkelijkheid kon ook doorgaan door de laksheid en de slapheid die beide hun intrede hebben gedaan in het kerkelijke leven. Daarnaast wordt ook de ongeïnteresseerdheid geconstateerd en het niet meer willen leven bij wat meegekregen werd. Meegekregen via opvoeding, school en kerkelijk onderwijs. Hierdoor wijken weerbaarheid en het gemotiveerd zijn. De kennis wordt ondiep. Het nodige bewijsmateriaal ligt niet meer voorhanden, zodat men gemakkelijk beïnvloedbaar is, of men handhaaft in een eigenwijze opstelling de eigen overtuiging of opvatting en door niemand laat men zich overtuigen. Zelfs niet door de waarheid van Gods Woord. Het geloof echter gaat niet op klanken, op kreten of stichtelijkheden af, hoe vroom ook verpakt. Het geloof is gefundeerd op wat de Heere openbaarde. Het is ook een veeg teken wanneer men een prediking zoekt, die zich aansluit bij een bepaalde gemeentetheologie, of bij wat mensen graag horen. Wie zo leeft en denkt, leeft in een cirkel en heeft aan een cirkelleven genoeg.

Men heeft een zeer kleine Bijbel. Men heeft een bijbel uit de Bijbel gehaald. Deze geestelijke instelling komt men in allerlei kringen tegen. Echter het ware Bijbelse geestelijke leven ligt geworteld in de ganse Schrift. De Geest van de Heere geeft geloofskennis van het gehele Woord. En die geloofskennis neemt toe, verdiept zich door Goddelijk onderwijs. Die kennis richt zich ook op dat wat de patriarchen, de profeten, de apostelen, de kerkvaders, de vaders van de reformatie en daarna daarvan opvingen en doorgaven, in belijdenissen en geschriften. Door die kennis wordt het leven verrijkt. Met die kennis wil men ook dienen. Dienen de generatie van vandaag en morgen. Wie daartoe zelf het vermogen mist, verwacht het heel sterk van kerk en school. Want die kennis is onmisbaar voor hoofd en hart.

Nu mocht in 1988 het werk in school en kerk weer doorgaan. De Heere gaf temidden van veel zonden en leven in de zonden nog veel goeds. op vele plaatsen gaf de Heere te spreken. Hij liet de verkondiging van Zijn Woord doorgaan. Het waarschuwendende woord klonk, maar ook het opwekkende woord. De twee wegen werden voorgesteld. 's Mensen wel en 's mensen wee. De jeugd kon onderwezen worden.

Het belijden der kerk mocht doorgegeven worden. De heilsorde behandeld. Wat een goedheid van de Heere. Wat een bemoeienis des Heeren. Dagelijks, wekelijks. Merken we het op? Zijn we in 1988 weleens stil geworden onder de zegeningen van de Heere? Zegeningen zo veelvuldig, zo veelzijdig? En met alles, zowel met voor- als tegenspoed, had de Heere een bepaald doel. Welk doel? Het Woord van de Heere zegt het ons. We kunnen het lezen. Wanneer nu alles tegen u getuigt en uw schuld vermeerderd is geworden, laat ik u dan dit mogen zeggen, ja u mogen door geven wat geschreven staat: "Bij de Heere is vergeving. Bij de Heere is goedertierenheid. Bij Hem is veel verlossing". Zijn barmhartigheden hebben geen einde genomen, ondanks alle zonde en schuld is Zijn Woord nog open voor U. En dat Woord moge u vrijmoedigheid geven om te naderen tot de troon der genade met de bede van de tollenaar. Ik hoop, dat er op de oudejaarsavond veel tollenaars in de kerk geweest zijn. Ze zullen gerechtvaardigd naar huis zijn gegaan. Want de gang naar het altaar des kruises als de tollenaar, is geen vergeefse gang. Zo het jaar te mogen afsluiten is rijk. Het doet belijden in ootmoed: "Heere, wat bent U goed. En dat ook... voor mij".

Na de twaalfde slag van de avondklok op 31 december, begon het nieuwe jaar. En als de Heere het ons heeft, gaan we een nieuwe tijdkring binnen. Van 1 januari het jaar verder in. Zo mocht het reeds vele jaren gaan. Hoe lang reeds? Hoeveel jaren tellen wij? En hoe zal het nu gaan in 1989? Hoe willen we in het nieuwe jaar leven? Wie is

onze gids? Want de weg is onbekend. Waar halen we onze kennis vandaan? Redden we het zelf, of met elkaar? Gaat het wissel om? Ik hoop van harte dat U zich in gezelschap van David thuis weet. Hij beleed: "Uw Woord is een lamp voor mijn voet en een licht voor mijn pad".

Calvijn heeft eens gezegd: "Het hele leven der mensen is in nevel en duisternis gehuld en wanneer het Woord ons niet verlicht, kunnen we niet anders dan ellendig rondwalen".

Nu is er in onze tijd veel kunstlicht. Op alle terreinen wordt het ontstoken en verspreidt het licht. En het doet het zó. In de wereld en zelfs in de kerk. Het is zo aantrekkelijk en het geeft zoveel licht. Mooi licht. Behaaglijk licht. Helder licht. Licht in vele kleuren. Men kan het zelfs krijgen zo men het zelf wil. Er zijn wat lichtpunten. Er schitteren wat lichtbollen. Maar kunstlicht valt eenmaal uit. De stoppen springen door. De stroom valt voorgoed uit. De menselijke centrales worden vernietigd. Het wordt nacht en het blijft nacht. Voor altijd. Voor eeuwig.

Het Woord van de Heere blijft licht verspreiden. Dit licht kan niet gedoofd worden. Deze lamp gaat nimmer uit. Nu wil de Heere ogen geven voor deze lamp, voor dit licht en behoefte om geleid en verlicht te worden door het schijnsel van Zijn Woord. In de donkerste nachten is er Het licht. Tijdens de felle stormen, de sterke windstoten, de hevigste buien wijkt het Licht niet. Gods Woord houdt stand in eeuwigheid. Het blijft een helder licht verspreiden. Het bewaart voor diepe ravijnen, voor het vallen in diepe putten.

In de duisternis van ons leven, in de duisternis van onze tijd zij er een leven bij de lamp van Gods Woord en bij het licht van Gods getuigenis. We zullen dan veilig, we zullen dan zeker voortgaan over de weg in het jaar 1989. Het woord van Spurgeon worde ter harte genomen: "Wij zijn de wandelaars door de stad van deze wereld. En dikwijls worden wij geroepen uit te gaan in de duisternis. Maar laten we ons nooit buiten wagen zonder het lichtgevende Woord".

Ds. M.C. Tanis.

Mijn Wet in uw binnenste 2.

Ds.J. van Sliedrecht zegt op blz. 84 vv in de verklaring van zondag 35 over het tweede gebod het volgende:

Beginnen we nu bij het begin, dan moeten we dus naar het paradijs, waar de mens op de scheppingsdag (de zesde) stond in de heerlijke glorie van het Beeld Gods. Dat waren wij, u en ik, geschapen naar Gods Beeld en geroepen om dat Beeld te onderhouden en te eren in een waarachtige en geestelijke dienst. Daarin zou ook onze eeuwige gelukzaligheid hebben bestaan. Doch in welke duisternis is die heerlijke dag geëindigd. Wij hebben dat Beeld veracht, vertreden, vrij- en moedwillig. Wij hebben dat Beeld niet uitgeleefd, maar hebben ons overgegeven in Satan, de boze macht van de duisternis en van de demonen.

Doch waar we aangelegd zijn op het Beeld Gods, hetgeen tot ons menszijn behoort en dus ook na de zondeval zijn aanspraken doet gelden, daar blijkt het, dat we niet buiten een beeld van God kunnen leven. Dat in onderscheid met de dieren en de duivelen. En zo gaat de mens zelf een beeld van God maken om dat te eren, naar zijn eigen verdorven voorstelling. Hetzij dat hij dit doet door een zichtbaar godsbeeld van hout of steen te maken, hetzij dat hij het meer spiritueel doet en zich een eigen godsvoorstelling creëert. Zo krijgen we dan allerlei wijzen van godsverering.

En nu moet u niet denken, dat dit alleen geldt voor de heidenen. Neen, ook voor ons allen, zoals we van nature zijn, ook al leven we op het erf des Verbonds, en horen we Gods Woord. Van nature is ons verstand verduisterd, onze wil tegen Gods wil gesteld, en zo, al leven we onder de bijzondere openbaring Gods, eren we toch Zijn Beeld niet in een geestelijke kennis en dienst. Maar daar staat het gebod: Gij zult u geen beeld maken van God (naar uw eigen gedachte), om dat te

eren, maar u zult Mijn Beeld zijn, gelijk Ik u geschapen heb.

Zo ontdekt dus dit gebod onze breuk in het paradijs. Als Gods Geest onze blinde zielen opent en ons zo doet blikken in de spiegel van dit heilig gebod, dan zien we met ontzetting, hoe heerlijk het Beeld Gods schitterde in ons, naar ziel en lichaam, in ware kennis, gerechtigheid en heiligheid. En hoe we de roeping en macht hadden ontvangen om dat Beeld te verzorgen en te eren onder de genadige tegenwoordigheid Gods. Maar hoe we het eraan gegeven hebben, en daarvoor in de plaats in onze grote dwaasheid en afkeer van onze Schepper onszelf valse beelden van onze eeuwige Schepper maken, en daarin God onze Maker lasteren, naar de kroon en troon staan. Want immers, we maken van Zijn schepsel god en stellen dat tegenover Hem. O, we gaan verstaan, hoe we Gods gramschap verdienen, en verdoemelijk voor Hem liggen. We maken een spotbeeld en zijn rovers van Zijn Goddelijke eer. Zo spreekt ons dan dit gebod bijzonder aan in verband met onze schepping naar Gods Beeld en verloren hebben van dat Beeld. We zien ons tasten als blinden langs de wand. We kunnen het ware Beeld Gods niet meer eren en vertonen. En deze onmacht kunnen we nimmer aanvoeren ter verontschuldiging. Integendeel, we zien ons in onze eerste vader en bondshoofd het Beeld Gods opzettelijk verknoeien, luisterend naar de boze.

Zo wordt het de zondaar, als de Heilige Geest hem brengt in het paradijs en dat het licht van dit heilig tweede gebod laat vallen in zijn hart, bang en moet hij zich heftig verwijten en beschuldigen, en moet hij veroordelen zijn pogen en werken om weer een beeld Gods te maken. Hij ziet zich een verwoester van Gods Beeld; hij ziet zich gebonden in de drang om een beeld Gods te maken en toch het zuivere Beeld Gods niet en nimmer van en uit zichzelf meer te kunnen opleveren. En dat door eigen schuld! En dan, terwijl het dreunt in het hart: Gij zult u geen gesneden beeld noch enige gelijkenis maken (nl. van God) en u daarvoor buigen.....

Zijt u zo ook in het paradijs gebracht, eenzaam voor God, met dit tweede gebod? Daarheen leidt de Heere God in ontdekking. O, in onze oppervlakkige tijd heeft men voordien zichzelf vaak al gered met een beroep op het Evangelie. Maar wie niet voor God in zichzelf ondergaat in de veroordeling, ook door dit tweede gebod, zal nimmer door het Evangelie behouden worden. Het moet toegepast worden! De eenvoudige zielen zullen dit alles zo niet altijd onder woorden kunnen brengen, maar als we het nu verklaren, zullen ze zeggen: ja, dat was het, wat mij de adem afsneed en deed vallen onder Gods recht.

In Zijn grote barmhartigheid, naar Zijn eeuwig welbehagen, heeft God Zijn Beeld, dat wij in Adam verwoest hadden, weer in deze wereld teruggeschonken, nl. in de tweede Adam, de Heere Jezus Christus. In Hem, naar Zijn menselijke natuur, is het Beeld Gods weer hersteld, in volkomenheid. Daar vinden we weer opgericht de ware kennis, gerechtigheid en heiligheid, en in alle heerlijkheid flonkeren de parels van het ware profet, priester en koning zijn. En nu kunnen wij, diep gevallen mensen, alleen maar dat Beeld deelachtig worden en dat Beeld eren, door vereniging met Hem door de band des geloofs. Zo alleen worden we het Beeld Gods weer deelachtig, d.w.z. we worden aangezien in Hem, in Wie het Beeld Gods weer is hersteld en wordt ook in Zijn Geest het Beeld in ons weer opgericht. Zodat we vernieuwd worden en naar datzelfde Beeld in gedaante veranderd worden, nl. voor zover we de gemeenschap des geloofs met Christus beoefenen.

Ook in dit opzicht gaat een sterke prediking uit van het tweede gebod. Gezien in het licht van ons geschapen zijn naar Gods Beeld, bepaalt ons het tweede gebod bij ons verloren hebben van dat Beeld, en stelt ons daarom verdoemelijk. Doch nu gezien in het licht der genade-openbaring in Christus, de openbaring Gods, dat in de gegeven Zaligmaker het Beeld Gods hersteld is, roept het tweede gebod op tot geloof in Hem, in en door Wie we alleen het Beeld Gods zullen vertonen en eren. En verbiedt het ons dus om eigenwillig

of eigenmachtig zelf een beeld van God te maken.

In dit licht gezien dringt dus het tweede gebod bij ons aan met de eis om in Christus dat Beeld aan te nemen. Deze eis tot geloof in Christus om het Beeld Gods te eren, is alleszins billijk. Want God heeft ons alzo geschapen, dat wij konden geloven. Zo zien we, dat de eis van het werkverbond ook blijft doorwerken in het raam van het Genadeverbond. Wanneer dan ook de Heilige Geest de zondaar zo het tweede gebod doet verstaan, kan hij zich nooit verontschuldigen vanwege zijn onmacht tot het geloof in Christus. Maar ziet hij in Christus het Beeld Gods hersteld en in Hem ook alleen de weg om God weder te geven, wat hij Hem ontroofd heeft. En nu moet hij zich veroordelen vanwege zijn ongeloof, dat zijn wortel vindt in de vijandschap van zijn hart. Zo veroordeelt hem ook deze genade-openbaring in Christus.

O, wat wordt dan het oordeel samengebonden op zijn hart. Vooral ook, als gezien wordt hoe het hart zich gehecht heeft en hecht aan eigengemaakte beelden Gods buiten Christus, in Wie alleen het Beeld Gods hersteld is, enz. Dat brengt hem met de strop om de hals voor zijn Rechter. Dat snijdt de adem af. Weet u daarvan? Aan zo'n veroordeelde wordt genade bewezen. Die leert wat vrijspraak is in en om Christus, en wat het is om het ware Beeld Gods te eren, nl. in Christus. Want die ontvangt Christus bij rechterlijk genadevonnissen, en wordt in Hem gerekend. En door Zijn Geest leert hij, uit Christus bediend, in Christus te wandelen en alzo het ware Beeld Gods te eren, waardoor hij ook naar datzelfde Beeld veranderd wordt.

Zo is dit tweede gebod tot afsnijding van de zondaar buiten Christus. Het knelt ons in de banden van de dood en doet inleven, dat buiten Christus geen leven is, omdat we Gods Beeld niet opleveren.

Aan het uur, dat de eis tot geloof in Christus de adem afsnijdt, zodat de ziel niet meer verder kan, gaat vooraf steeds klaardere ontdekking aan het maken van eigen beelden Gods, of het zoeken van heil buiten Christus. Waar de zondaar immers gaat zien, dat hij het Beeld Gods verloren heeft, en hem dat gaat bezwaren, daar komt droefheid naar God, en gaat hij trachten dat Beeld weer te maken. Hij gaat zich bekeren, zich reinigen, zich wassen met zijn tranen, zich versieren met verscheidene gestalten. Doch, ook al is hieronder een ware betrekking op de Heere en Zijn dienst verborgen, dan is hij toch verkeerd werkzaam, menende zo een recht beeld Gods te maken.

Maar nu gaat de Geest van Christus met hem twisten. Dat zal hij gewaar worden in de rechte bediening des Woords, het orgaan van die Geest. Daar komt het tweede gebod: Gij zult u geen gesneden beeld maken..... Zo wordt hij ontdekt aan zijn zoeken het beeld buiten Christus op te richten. En tegelijkertijd wordt hem steeds meer inzicht geschonken in Christus, dat in Hem alléén het Beeld Gods gevonden wordt. O, wat wordt Christus steeds dierbaarder en noodzakelijker. En daarbij wordt tak voor tak van zijn stam afgekapt.

Hij ontdekt het eigenwillig maken van een beeld in zijn rusten op de gestalte van het hart, in teerheid en tranen, in klagen over armoede, in zich trachten te bekeren, enz. Nooit kan hij, zo wordt gezien, de reine en geestelijke dienst, waarin toch het Beeld Gods bestaat, opleveren, dan alleen aangezien in en verenigd met Christus, de tweede Adam, in Wie en door Wie het Beeld Gods hersteld is en wordt. En zo wordt de ziel gebracht tot die plaats, waar zijn dwaasheid en zijn ongeloof hem de genadestoot geven en hij zich uitlevert aan Gods veroordeling. Zo blijft het tweede gebod ook in de voortgang een tuchtmeester voor diegenen, die van Christus zijn. Elke tekortkoming in hun geloof in de Zoon van God, elk zoeken buiten Hem en niet zijn in beoefening in Hem, zal hen opnieuw in de schuld voor dit gebod neerwerpen, waar we ons daarmee niet volkomen houden aan het Beeld Gods in Christus en dat zoeken.

Tot zover ds. Van Sliedregt.

B.

Voor de jeugd

Nehemia 69

"De muur nu werd voltooid op de vijf en twintigste van Elul, in twee en vijftig dagen".

En het geschiedde, als onze vijanden dit hoorden, zo vreesden al de heidenen, die rondom ons waren, en zij vervielen zeer in hunne ogen; want zij merkten, dat dit werk van onze God gedaan was".
Neh. 6 : 15, 16.

Beste jongelui,

We hebben de vorige keer alleen maar over de datum geschreven. Het feit zelf hebben we laten rusten. Dat komt nu aan de orde. In twee en vijftig dagen was de muur voltooid. Wanneer we er rekening mee houden, dat men de sabbath in ere hield, gelijk blijken kan uit Neh. 13 : 15, dan kom ik, als ik een zesdaagse werkweek aanhoud, op zeven en een halve week uit.

In die korte tijd heeft men de muur voltooid. Daar zijn mensen aan het rekenen geslagen, en hebben gezegd dat het niet mogelijk is, dat het in zo korte tijd zou zijn klaar gekomen. Zij proberen daarmee de Schrift als ongehoorzaam voor te stellen. 't Gevolg is, als men het ene niet gelooft, dat men er ook heel gemakkelijk toekomt, om het andere ook niet te geloven. Men zit dan op de lijn van de schriftkritiek. Die heeft in de loop der eeuwen al heel veel kwaad gedaan. Want men houdt dan niets anders over dan de kافت van de bijbel. Dat wil zeggen, men houdt helemaal geen bijbel over. En daar is het de duivel nu precies om begonnen. Als Gods Woord niet meer betrouwbaar is van a tot z, dan is daarmee de basis van het geloof ondergraven. Men kan dan nergens meer op staan. De schriftkritiek wordt daarom zonder meer door ons verworpen.

Dat dit gigantische werk in twee en vijftig werkdagen is voltooid, is wel te verklaren. Want de muur van Jeruzalem was wel doorbroken, zodat het een open stad geweest is. Doch hij was niet in een zodanige staat, dat er niet één steen meer op de andere zou gelaten zijn. Op veel plaatsen stonden er nog stukken overeind, zodat men daar alleen maar reparatiewerk had te verrichten. Daarbij kwam dat de brokstukken heel goed gebruikt konden worden, en bij de hand waren. Zodat er niet ver mee gesjouwd behoefde te worden. Vervolgens werd er meer gelet op de vastheid van de muur, dan op de netheid. Want kost wat het kostte, het moest zo gauw mogelijk zijn beslag krijgen. Daarbij moet er ook rekening mee gehouden worden, dat er zeer veel mensen aan meewerkten en dat dit allemaal vrijwilligers waren. Het waren geen lijntrekkers, zoals er tegenwoordig zo velen zijn. De goeden natuurlijk niet te na gesproken. Zij werkten met hart voor de zaak.

Ook in de ongewijde geschiedenis kan men dergelijke dingen lezen. Zo heb ik gelezen dat ten tijde van Alexander de Grote een muur van twee uur gaans in de omtrek, in twintig dagen was gebouwd. Niet dat dit doorslaggevend is, om het bewijs te leveren, dat de muur in twee en vijftig werkdagen verzezen is, maar het kan dienen, om degenen die de bijbel als ongeloofwaardig voor willen stellen, te overtuigen, dat niet alleen de bijbel ons dergelijke dingen verhaalt. Wat wel doorslaggevend is, is het feit dat de Heere met de bouwers geweest is. We moeten het als een wonder zien, dat het werk in zo korte tijd geklaard is. Wat bij mensen onmogelijk is, is mogelijk bij God. Hij is een God, Die wonderen werkt. Als dat niet waar was, zou niemand kunnen bestaan. Als men dat niet wil zien, dan ligt dat voor rekening van hen die willens blind zijn. Doch dit neemt het wonder niet weg.

Het is in twee en vijftig dagen voltooid, ondanks de vijandschap die zich er tegen had verzet. Met andere woorden, de vijanden hebben de herbouw van Jeruzalems muur niet kunnen verhinderen. Daar zit een troostrijke gedachte in, voor het geloof. Niet voor het ongeloof. Doch voor het geloof. Want Jeruzalem hebben we al meer gezien als het beeld van de kerk van alle eeuwen. Je komt daarom Jeruzalem ook de gehele bijbel door tegen. En tegen de kerk is de eeuwen door al

heel wat vijandschap losgebroken. De bouw van Gods kerk hebben de vijandden van God en Zijn kerk steeds zoeken te verhinderen. Doch dat is nog nimmer gelukt. En het zal de vijanden ook nimmer gelukken. Want de kerk, het geestelijke Jeruzalem, is geen zaak van mensen, doch het is des Heeren zaak. De Heere staat de eeuwen door voor Zijn zaak in. De vijand moge machtig zijn, de Koning der kerk is almachtig. Hem is gegeven alle macht in de hemel en op de aarde. Daarom bestaat de kerk nog, alle vijandschap ten spijt. En zij zal blijven bestaan, omdat het waar is wat in Ps. 132:12 staat:

*Wat vijand tegen Hem zich kant',
Mijn hand, Mijn onweerstaanb're hand
Zal hem bekleën met schaamt' en
schand';
Maar eeuwig bloeit de gloriekroon
Op 't hoofd van Davids groten Zoon.*

Degenen die dit gelovig mogen verstaan, kunnen daarom uit deze geschiedenis zo veel troost putten. Menigmaal wordt tegen de vijand opgezien. Dan kan vreze het hart vervullen. Ja, men kan dan denken dat het met de kerk een aflopende zaak is in deze wereld. Dat de wereld uiteindelijk toch de overhand hebben zal. Doch de geschiedenis heeft het tegendeel de eeuwen door bewezen. In het groot en ook in het klein. Want wat zich in het groot afspeelt, daar komen de gelovigen, een ieder voor zich, in meer of mindere mate, ook mee in aanraking. Het kan van binnen allemaal zo bestreden worden. De boze komt dan op de been, en zoekt het een kind van God wijs te maken dat God niet bestaat. Waar is nu God, op Wien gij bouwdet; En aan Wien g'uw zaak vertrouwdet? Dat is toch geen onbekende vraag in het leven. En als deze vraag luid opklinkt in het hart, kan het angstzweet de zodanigen wel eens op het voorhoofd komen. Het water kan dan wel aan de lippen komen, zoals dat wel eens gezegd wordt. Doch de Heere maakt toch altijd weer waar, dat Hij hen nimmer zal doen omkomen. Hij sterkt altijd weer Zijn erfenis, als zij mat geworden is. Zij krijgen dan weer nieuwe krachten om het werk voort te zetten. Om in Zijn dienst te volharden. Als ze dan bemoedigd zijn geworden, zeggen ze weer:

Uw liefdedienst heeft mij nog nooit verdrotten.

Ik hoop niet dat dit voor jullie vreemde zaken zijn. Want ze worden in het leven van Gods kinderen gekend.

Het wonder van de herbouw in zo korte tijd werd door de vijanden opgemerkt. "En het geschiedde als onze vijanden dit hoorden, zo vreesden al de heidenen, die rondom ons waren, en zij vervielen zeer in hunne ogen". De vijanden moesten het met lede ogen aanzien, dat al hun vijandschap niets had uitgehaald. Al hun vijandschap had gewerkt als olie op het vuur. Namelijk het ijvervuur, waardoor de bouwers aangestoken waren. Het ging eigenlijk precies eender als het destijds in Egypte ging. De kinderen Israëls werden zeer verdrukt. Farao wilde het ten onder brengen. Doch hoe meer het verdrukt werd, hoe meer het wies. Het is menigmaal gebleken dat het bloed der martelaren het zaad der kerk was, Want het is de eeuwen door altijd weer dezelfde strijd. Doch het is

en blijft ook altijd weer dezelfde God. En welzalig is hij, die op Hem bouwt. En zich geheel aan Hem vertrouwt.

De vijanden hadden geprobeerd Nehemia vrees aan te jagen. En het wonderlijke is nu, dat de vijanden zelf met vrees vervuld werden. Want wie kan tegen God strijden en vrede hebben?

Ook kunnen we hier zien, hoe vreesachtig ook thans de wereld nog is, als de Heere op gaat staan tot de strijd. Men heeft geweldige wapens. De een bluft nog al niet harder dan de ander. Doch als er een orkaan losbarst staat men al zijn geweld machteloos. De Heere laat dan even iets van Zijn almacht zien

De vrees die de wereld heeft, is geen kinderlijke vreze Gods. Want dan zou men het beginsel der wijsheid bezitten. Dan zou men de wapens neer leggen en ophouden met tegen God te strijden. Het zou dan voor hen op een geestelijke winst uitlopen. Doch nu is het alleen maar verlies. Een eeuwig verlies. Deze geschiedenis leert het ons. En de praktijk heeft het de eeuwen door altijd weer bevestigd.

"Want zij merkten dat dit werk van onze God gedaan was". Dit heeft Nehemia triomfante-lijk geschreven. Niet ter ere van zichzelf. O neen, gelukkig niet. Hoewel dit natuurlijk wel gekund had. Want een mens is maar een mens. Nehemia had ook zichzelf op de borst kunnen slaan. Zijn eigen heldhaftigheid kunnen roemen, zo in de geest van koning Nebukadnezar, die eens op het dak van zijn paleis wandelde, en het uitriep: Is dit niet het grote Babel, dat ik gebouwd heb!

Doch een zodanige geest bezielde Nehemia niet. Hij geeft God de eer. Dat de muur in zo korte tijd herbouwd was, was niet zijn werk. Het was Gods werk. "Dit werk is van onzen God gedaan".

Onzen God! Wat heeft de kerk toch een geweldige God!

"Onze God". Is dat ook jullie God? Dan kun je in deze wereld staan. Met mijn God spring ik over een muur en dring ik door een bende. Zo sprak David eens. Dat was geloofstaal. Het was ook van Nehemia geloofstaal. En het geloof geeft altijd God de eer. Hem komt ook alleen alle eer toe.

Het is genade als een mens er toe verwaardigd mag worden om God de eer te geven. Want het zoeken van eigen eer zit er bij een mens van nature wel in. Ieder die eerlijk met zichzelf omgaat, zal dit tot zijn schande moeten belijden. Doch als men het geloofsleven met God mag kennen, dan zijn er toch tijden in het leven, dat men God alleen de eer geeft. En die tijden mochten er maar veel in ons aller leven zijn.

Wij zijn altijd verplicht om het te doen.

Volledig pension aangeboden in het landelijk dorp Kesteren in de Betuwe, 3 km. van Rhenen.

PENSION DE PEEL

Familie Knuivers,
Boveneindsestraat 14,
4041 EJ Kesteren,
tel. 08886-1687

PLAATS UW FAMILIEBERICHTEN IN BEWAAR HET PAND

Wel eens op
TEXEL
geweest?

Beslist de moeite waard.
Bos, duinen, zee, vogel-
broedplaatsen,
visgelegenheden, etc.,
en ... rust.

U kunt op
'DE VERRASSING'
gebruik maken van
volledig pension voor
groot en klein.

Prijzen v.a. f 285,- p.w.
Of u kunt kiezen voor
een bungalow met alle
comfort of sta-caravan.

Voor 60-plussers
speciale voor- en
naseizoenprijzen.
Vraag vrijblijvend onze
kleurenfolder aan.
Tel. 02223 - 661 of 391.

Namelijk God de eer geven. En toch is het genade als men het mag doen. Zo schiet er nooit iets te roemen in het schepsel over. Daarom die roemt, roeme in de Heere!

Beste vrienden, ik ga weer eindigen. Het nieuwe jaar is inmiddels weer begonnen. Alles goeds voor tijd en eeuwigheid jullie allen toegewenst.

Jullie aller vriend,

Ds. H.C. v.d. Ent.

Boekbespreking

Avondmaalangers door Ewoud Gosker.

Uitgeverij De Vuurbaak - Barneveld.
Dit boek is op luxe wijze uitgegeven. Het bevat een aantal gedichten, waarin avondmaalangers hun gevoelens uitspreken. We krijgen de indruk, dat de dichter dit wel in overeenstemming doet met gevoelens die er onder avondmaalangers worden aangetroffen. Als voorbeeld laten we hier iets volgen uit een gedicht met de titel: *De huisschilder*:

*Ik zit hier met broeders en zusters aan
tafel
- veel korrels vermalen tot één enkel
- meel,
maar als ik hen zie met hun witte
gezichten,
dan vliegt me de bitterheid naar de keel.*

*Voor wie van hen heb ik het huis mogen
schilderen?*

*Waar heb ik behangen of stucwerk gedaan?
Nee, als het aan hen had gelegen, dan was
ik er met mijn bedrijf onderdoor ge-
gaan.*

*Zwartwerkers, die hebben ze laten komen
en mannetjes knoeiden tot diep in de nacht;
mij hebben zij zuinig en vroom laten
stikken,*

*op mijn plank geen brood, nog geen brood-
korst gebracht!*

De gedichten gaan over: de predikant, de bejaarde, de huisschilder, het kind dat pas belijdenis deed, de stille jongen, de vader van de stille jongen, de weduwe, de ouderling, de vrouw van de ouderling, het kinderloze echtpaar, de moeder van acht, de nieuw-gekomene: de vrouw, de nieuw-gekomene: de man.

De dichter tekent een groot tekort in het vieren van het heilig avondmaal. We missen echter het rechte vieren, zoals het formulier voor het heilig avondmaal daarover spreekt. De Heere Jezus heeft gesproken: doet dat tot Mijn gedachtenis.

Het boekje bevat tekeningen van Sybrand Steen. Deze heeft willen troosten, bemoedigen of vermanen met het Woord van God. Bepaalde teksten hebben hem bij het tekenen voor ogen gestaan.

Het boekje - 38 blz. - kost gebonden met omslag f 14,90.

B.

HET BLIJVENDE WOORD

Dat is de
titel van het door de GBS
uitgegeven boek met informatie
over predikanten uit de 16e en 17e
eeuw en de kerkgebouwen waarin ze
hebben gesproken.

Ook voor de jeugd een bijzonder lezens-
waardig boek; zij wordt erdoor herinnerd aan
het erfgod van de Reformatie.

Het boek is voorzien van fraaie kleurenfoto's
van de 60 kerken en portretten van vele
predikanten; groot formaat (22 x 29 cm),
gebonden, 255 blz.

Prijs **f 42,50**

Bestellingen in enveloppe zonder
postzegel sturen aan
onderstaand adres.

GBS

GEREFORMEERDE BIJBELSTICHTING
ANTWOORDNUMMER 18. 3300 WB DORDRECHT

KINDEREN ZIJN HET MEEST KWETSBAAR

- zijn ondervoed
- ontvangen geen onderwijs
- missen medische zorg

FINANCIËLE ADOPTIE GEEFT HEN

voedsel en kleding in de acute nood situatie
onderwijs om op eigen benen te staan
bijbelse boodschap die tot zegen kan zijn

van nu
voor straks
voor altijd

ER IS EEN GROEIENDE WACHTLIJST VAN KINDEREN

Vraag informatie of
GEEF U OP ALS SPONSOR
à f. 37,50 / f. 40,- p.mnd.

ER ZIJN NOG VELE WACHTENDEN VOOR HAAR

**WOORD
& DAAD**

STICHTING
REFORMATORISCHE
HULPAKTIE
WOORD EN DAAD

Postbus 560,
4200 AN Gorinchem
Telefoon 01830 - 24288
Postbank 30.20.900
ABN 50.98.11.566